

MAATALOUS

Nyt on varsin hyvä sato, tiheät nurmet eivät ole korsiintuneet. Viileä sää on edesauttanut laatua. ETELÄ-POHJANMAAN TUOTANTONEUVOJA SARI PERÄLÄ, VALIO

Syysrapsin kylvää suunnitteleva: toimi nyt

”Syysöljykasvien kylvöön on tänä vuonna loisto-mahdollisuudet”, halikkolaisviljelijä muistuttaa.

Varhain käynnistynyt kasvu-kausi lupaa hyvää syysrapsin kannalta. Moni pääsee korjaamaan syysvehnää ja aikaisia ohria niin hyvissä ajoin, että sen jälkeen ehtii kylvää syysöljykasvin.

”Syysrapsilla on nyt tuhannen taalan paikka”, halikkolainen maanviljelijä **Olli-Pekka Ruponen** sanoo.

Hän muistuttaa, ettei asiaan voi herätä vasta puintiaikaan, vaan siemenet ja lannoitteet pitää hankkia valmiiksi hyvissä ajoin.

Puinin ja kylvön välillä ei voi aikailla yhtään, sillä varhainen kylvö on syysrapsin talvehtimisen kannalta ratkaisevaa.

Hyvä esikasviarvo

55 vilja- ja 15 öljykasvihehtaaria viljelevä Ruponen kylvi ensimmäisen syysrapsinsa 2009. Yhteensä kasvia on ollut kylvössä neljänä vuonna. Viime syksynä kylvö ei onnistunut muiden kiireiden takia.

Joka kerta rapsi ei ole talvehtinut kunnolla. ”Neljänä vuonna

Peter Fritzén esitteli maanantaina Hans Langhin pellolla Kaarinan Piikkiössä kasvavaa komeaa syysrapsia.

olen kylvänäyt ja kolmena korjannut.” Parhaana vuonna satoa tuli yli 4 000 kiloa hehtaarilta.

Huonoinakin satovuosina syysrapsista on ollut hyötyä. ”Sillä on mahtava esikasviarvo. Varsinkin Etelä-Suomen savisilla mailla syysrapsi on selvästi kevättrypsiä parempi, koska sillä on juurimassaa paljon enemmän. Syysöljykasvin jälkeen maan vesitalous pelaa.”

Syysrapsi jättää seuraavalle kasville myös tyypeä, vaikkei typensitoja olekaan.

10.8. takaraja

Ruponen pitää elokuun 10. päivää takarajana syysrapsin kylvölle. ”Joku pitää nyrkkisääntönä elokuun 18. päivää, mutta se on liian myöhäinen.”

Hän kertoo oppineensa asian kantapään kautta. ”Aikaisuus on

kaiken A ja O. Se on vaan uskottava. Kaikkien ei tarvitse tehdä samoja virheitä.”

Viimeisen päälle

Syysrapsia ei voi viljellä vasemalla kädellä, vaan kaikki pitää tehdä viimeisen päälle, kuten sokერიjuurikkaalla, Ruponen korostaa.

Kasville ei kannata valita savi-simpia lohkoja, sillä muokkaus-

MITEN LUODAN VAHVA KASVUSTO

Olli-Pekka Ruponen vinkit syysrapsille

1. Kylvä aikaisin.
2. Anna syksyllä niin paljon tyypeä kuin luvallista.
3. Torju rikkakasvit syksyllä.
4. Tarkkaile etanoita ja torju ne tarpeen vaatiessa. Ne voivat aiheuttaa täydellisen tuhon.

Kaisa Riiko ja Olli-Pekka Ruponen rohkaisevat viljelijöitä kokeilemaan syysrapsia.

kerros on saatava tasaiseksi. Ruponen mielestä pellon ei tarvitse olla kalteva. Metsälohkoa ei kannata valita, sillä rapsi maistuu riistalle mainiosti.

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

60 tainta neliometrillä. ”30 tainta neliöllä ei keväällä ole katastrofi. Jos niitä on suhteellisen tasaisesti, luvassa voi silti olla jättipoti.”

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

Ruponen suosittelee kyntöä. Keyyemmillä mailla hyvä kultivointi saattaa riittää.

”Syysrapsi ei siedä minkäänlaista kilpailua, ei sänkeä, jääntiviljaa eikä rikkakasveja.” Jos kilpailua on, kasvi alkaa kasvaa pituutta, kasvupiste nousee liian ylös ja talvehtiminen vaarantuu.

hyvä käyttää syksyllä, ettei kasvi veny liikaa”, Fritzen sanoo.

Tarvitsee syksyllä tyypeä Järki lanta -hankkeen projektikoordinaattori **Kaisa Riiko** muistuttaa, että syysöljykasvien viljelyedellytykset ovat parane-massa.

Syysrapsi tarvitsee syksyllä paljon tyypeä. Tällä hetkellä sitä saa antaa 30 kiloa, mutta uusi ympäristöohjelmaehdotus nostaa syksyllä annettavan ty-pen ylärajan 50 kiloon.

”50 kilon raja ei ole vielä voi-massa, mutta syysrapsin viljelyä kannattaa jo alkaa kokeilla.”

Monella on huonoja ko-keimuksia kevätöljykasveista, ja peittausaineiden kieltäminen

vaikeutti niiden viljelyä entisestään.

Utusia peittausaineita on tu-lossa, Riiko kertoo. Syysöljykasvit ovat niitä odottaessa hyvä ratkaisu. Ne kehittyvät keväällä niin nopeasti, etteivät tuholai-set ehdi mukaan.

Syysrapsi on tervetullut myös kotimaisen valkuaisomavarai-suuden kohentajana.

SATU LEHTONEN

Lietelanta sopii hyvin syysrapsille

Syysrapsia kylvävän viljailan kannattaa kokeilla sen lannoit-teena lietelantaa, jos sitä on käytettävissä. Järki lanta -han-keen projektikoordinaattori **Kaisa Riiko** suosittelee.

Kun lantaa levitetään keväällä tai syksyllä, varsinkin savimailla on pohjamaan tiivistymisriski. Loppukesällä, syysrapsin kylvö-aikaan, pohjamaa on kuivimillaan ja kestää hyvin painetta.

Siihen aikaan myös urakoitsi-joita on helppo saada.

”Toivoisin, että mahdolli-simman moni viljaila kokeilisi lietettä ja sikatilat tarjoaisivat sitä”, Riiko sanoo.

SATU LEHTONEN

Viileä sää on löysännyt hieman korjuutöiden aikataulua. Ensimmäistä säilörehusatoa korjattiin maanantaina Hajalassa, Salon Halikossa.

Säilörehun korjuussa vilkkain viikko

Säilörehun ensimmäisen sadon korjuu on lähtenyt käyntiin pää-osin reippaasti.

”Varsinais-Suomessa säilöre-hua on tehty jo viime viikolla”, kertoo Pro Agria asiantuntija **Anu Ellä**.

Monin paikoin korjuutöihin päästiin viikonlopun aikana. Pääkorjuuaika on Lappia lu-kuunnottamatta tällä viikolla.

Viilempi sääjakso ilman ko- via sateita on lisännyt korjuun pelivaraa. D-arvon kanssa ei ole tarvinnut tuskailla.

”Nyt on varsin hyvä sato, ti-heät nurmet eivät ole korsiintu-neet. Viileä sää on edesauttanut laatua”, kehaisee Valion Etelä-Pohjanmaan tuotantoneuvoja **Sari Perälä**.

Tuotantoneuvojat kuvaavat ilmapiiriä yleisesti ottaen le-volliseksi. ”Vaikka tulisi sateita, paniikkia ei vielä ole”, toteaa Pohjolan Maidon tuotantoneu-voja **Pekka Petäjäsuvanto**.

Oulun yläpuolella viileyttä on piisannut yli tarpeen, minkä

seurauksena korjuut viivästyvät.

Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla monet pellot on jo korjattu. Pohjois-Satakunnassa säilöre-hua tehdään selvästi myöhem-min. Keski-Suomessa on ollut vaihtelevaa ja sateisilla alueilla korjuu on viivästynt.

Apila reipastui, voikukka villiintyi

Apiloiden kasvu on lähtenyt kan-kean alun jälkeen hyvin käyntiin. ”Apilat ovat olleet hyvässä vauh-dissa, vaikka alkuun oli kylmää ja ne jurottivat”, Ellä kertoo.

”Sinimailaset kärsivät talvitu-hoja. Toukokuun alussa näytti jo pahalta, mutta ne ovat lähteneet uudestaan kasvuun.”

Voikukka on ottanut eteläs-sä ilon irti otollisista keleistä. Sekä Ellä että Valion Varsinais-Suomen tuotantoneuvoja **Ri-kard Westerlund** kertovat, että voikukkaa on näkynyt pelloilla tavallista enemmän.

Viime kesän kuivuus on hyy-dyttänyt timotein kasvua. Monin

Teppo Himasen ensimmäinen säilörehusato on pian tallessa. Suotuisa alkukesä on saanut monet viljelijät yrittämään kolmen sadon korjuuta.

paikoin kasvustossa on ollut aukkoja. Myös hallavaurioita on tavattu siellä täällä.

Tämä on laskenut Varsinais-Suomen tilojen sato-odotuksia. ”Paikkauskylvöä voisi har-

kita korjaustoimenpiteenä”, Westerlund ehdottaa.

Useat viljelijät ovat lähte-neet tavoitteilemaan kolmea satoa. Tilat ovat päässeet ai-kaisin lannoittamaan ja ajoissa

kevätkorjuuseen.

Perälä arvioi, että yli puolet Etelä-Pohjanmaan tiloista täht-ää kolmeen satoon. Myös poh-joisempina kolmas sato kangas-telee viljelijöiden mielessä.

”Kolmeen satoon pyrkii keski-määräistä useampi, kuten viime kesänäkin”, Petäjäsuvanto mai-nitsee.

TUULIKKI VIILTO

Hukkakauran torjunnalla on jo kiire

Aikaisin kylvetyillä lohkoilla on tarkkailtava hukkakauran torjunta nyt, tarkas-taja **Jari Poikulainen** Elintar-viketurvallisuusvirasto Evirasta sanoo.

”Viikonloppuna huomasi Loimaalla ensimmäisen vehnä-pellon, jossa hukkakauran tor-junnalla alkaa olla kiire. Isoim-mat hukkakaurat olivat jo korren kasvun alussa.”

Paras kemiallisen torjunnan ajankohta hieman vaihtelee torjunta-aineesta riippuen, mutta käsittely on tehtävä huk-kakauran pensomisen lopulla ja viimeistään aikaisella lippulehtiasteella.

Hukkakauran torjunta-aineen määrässä ei saa koskaan nuukailla. Se on säästämistä ai-van väärässä paikassa.”

Käsittely on hyvä ajoittaa niin, ettei viljelykasvi peitä liikaa, sillä kaikki hukkakaura-aineet teho-avat vain lehtien kautta ja ruisku-tusneste on saavutettava huk-kakauran lehdet. Öljykasveilla torjunta tehdään hukkakauran

pensomisen lopulla. Syysviljat ovat nyt jo tähkällä ja kemiallinen torjunta on myö-häistä.

Mikäli hukkakaura ehtii røy-hylle vähänkään, on kemiallinen torjunta myöhäistä. Silloin voi-daan turvautua vain käsin kit- kentään tai kasvuston nittoon, jos hukkakauraa on niin paljon ettei kitkentä ole mahdollinen vaihtoehto.

Kitkentä on tehtävä pikaisesti heinäkuussa, sillä osa hukkakauran siemenistä on itämiskykyisiä jo kaksi viikkoa røyhyllä tulosta. Kitkentä pitää myös toistaa, mieluiten 2-3 kertaa noin viikon välein.

”Kehottaisin kaikkia tekemään enemmän kemiallista torjuntaa, sillä kitkentäurakasta tulee hyvin helposti ylivoimainen ja se on ai-kaa vievää”, Poikulainen toteaa. Hukkakaura-ala on lisäänty-nyt Suomessa tasaisesti noin 0,5 prosenttia vuodessa. Nyt huk-kakauraa tavataan 17 prosentilla maan viljelyalasta.

TUURE KIVIRANTA

Maitotuen loppuerä maksuun

Maaseutuvirasto alkaa maksaa jälkierää viime vuoden maidon tuotantotuista perjantaina.

Lopulliset tukitasot sääde-tään vuosittain. Asetus C-tuki-alueen lopullisista tukitasoista tuli voimaan viime viikolla, AB-tukialueen lopulliset tuki-tasot säädettiin jo aikaisemmin keväällä.

Viime viikolla voimaan tul-leessa asetuksessa nostettiin myös C-tukialueella tukeen oikeuttavien litrojen osuutta kaikista tilakohtaisen maito-kiintiön ylittäneistä litroista niin, että tilakohtaisen kiintiön ylittäneistä litroista 70 pro-senttia saa tuen viime vuoden

Maidon tuotantotuki 2013 Enimmäismäärä alueittain

Alue	Tuki, senttiä/litra
Ulkosaaristo, A ja B	4,1
Manner-Ahvenanmaa	4,1
Muu A- ja B-alue	2,9
C1	8,0
C2	8,6
C2-pohjoinen ja saaristo	9,9
C3-P1	12,9
C3-P2	14,6
C3-P3, P4	17,2
C4-P4	21,9
C4-P5	31,1

Lähde: Mavi

kolmelta ensimmäiseltä kuu-kaudelta ja muilta kahdeksalta 50 prosenttia.

AB-tukialueella tilakohtai-nen maitokiintiö ei ole rajoitta-nut tuen maksua.

MT

MAATALOUESTA LYHYESTI

Toukat ahneina Ruotsissa

Kaakkois-Ruotsi on joutu-nut toukkien hyökkäyksen kohteeksi. Leudon talven takia runsaasti lisääntyneet halla-mittarin toukat ovat paikoin syöneet hedelmäpuut paljaiksi.

”En ole aiemmin nähnyt vastaavaa rynnäkköä”, puistoinsinööri **Anne-Lena Werner** kertoo ruotsalaiselle SVT:lle.

Paljaat puut eivät onneksi ole kuoleet, mutta tämän vuoden hedelmäsatoo jää niukaksi. Ensi vuodenkin sato on vaakalaudalla, koska sen perusta luodaan nyt.

Rakennuksen neliot maksavat

Jordbruksverket vertaili ruot-salaisen, saksalaisen ja irlan-tilaisen lihakarjakasvattamon rakennuskustannuksia. Vertailu osoitti, että suuri lattiapinta-ala eläintä kohden tulee kalliiksi.

Pinta-alaan vaikuttaa kuitenkin vertailun mukaan enemmän kasvattamon tyyppi kuin kansallinen lainsäädäntö.

Ruotsissa eläimillä on normaalisti tilaa minimivaati-muksia enemmän. Panostami-nen eläinten hyvinvointiin ja hyvin toimivaan kasvattamoon kuitenkin nostaa kustannuksia verrattuna Saksaan ja Irlantiin.